Lausunto
2710.2021

Asia: HE 146 Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2022

SaferGlobe on riippumaton suomalainen ajatushautomo, joka tuottaa tietoa ja kehittää työvälineitä kestävän rauhan ja turvallisuuden edistämiseksi.

SaferGlobe ry kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto liittyen hallituksen esitykseen eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2022.

Lausuntonaan SaferGlobe ehdottaa, että budjetin kohtaa 24.90.50 "Eräät valtionavut" momentin määräraha kaksinkertaistetaan 1 641 000 eurosta 3,3 miljoonaan euroon. Tältä momentilta maksetaan valtionavustukset ulkoministeriön toimialaan liittyville järjestöille, joiden työ kohdistuu Suomen ulko- ja turvallisuuspoliittisiin linjauksiin ja kansainvälisiin sitoumuksiin sekä yleisesti ulkoministeriön toimialaan. Momentilta rahoitusta hakevien järjestöjen määrä on moninkertaistunut, mutta hakijamäärän kasvu ei ole heijastunut momentin budjettiin. Budjetin ja hakijamäärien epäsuhta taas on johtanut monen vakiintuneen toimijan valtionavustuspohjan riittämättömyyteen toiminnan perustana.

Lausuntonsa perusteena SaferGlobe esittää seuraavaa:

1) **Kansainvälistä työtä tekevät järjestöt edustavat Suomea ja siksi työ vaatii ammattilaisuutta**

Kansainvälinen työ vaatii pitkäaikaisuutta ja ammattilaisuutta. Kansainvälisten verkostojen kasvattaminen ja luottamuksen luominen eivät onnistu vapaaehtoisjärjestöiltä varsinkaan erityisasiantuntijuutta vaativissa teemoissa. Järjestöjen kansainvälisten verkostojen kautta Suomi pystyy ylläpitämään ja luomaan Suomen kansainvälistä vaikuttavuutta kustannustehokkaasti. Tästä syystä monilla kansainvälisillä verrokkijärjestöillä on miljoonien budjetti, jolla he takaavat toiminnan laadun, jatkuvuuden, turvallisuuden sekä kansainvälisen kilpailukyvyn samalla kun monilla suomalaisilla järjestöillä perustoimintakin on jatkuvasti uhattuna.

Järjestöjen ja asiantuntijoiden verkostoja on haastavaa muuten paikata. SaferGlobe on esimerkiksi Suomen ainoa jäsen korkeatasoisessa EU:n Non-Proliferation and Disarmament -verkostossa. Tämän lisäksi olemme jäsen myös ETYJ:n ajatushautomoverkostossa EPLOssa (European Peacebuilding Liaison Office) sekä EPONissa (Effectiveness of Peacekeeping Operations Network). Näissä verkostoissa käsitellään jatkuvasti teemoja, jotka ovat Suomen ulkopolitiikan ytimessä.

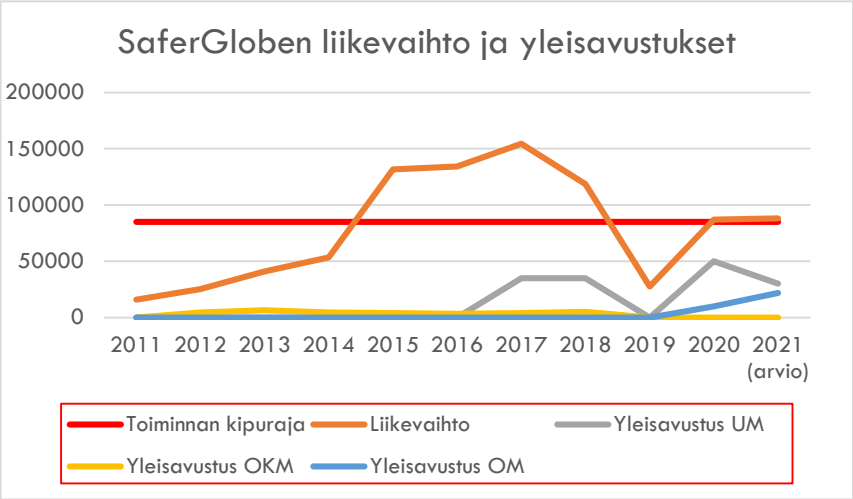
2) **Kansainvälistä työtä tekevät järjestöt hakevat ja saavat kansainvälistä rahoitusta**

Kansainvälistä työtä tekevät järjestöt hakevat ja saavat kansainvälistä rahoitusta. SaferGloben suurin yksittäinen rahoituskanava on ollut Euroopan Komission Horisontti 2020 -rahoitus, jonka myötä suomalaiset toimijat saivat n. miljoona euroa. Laskelmiemme mukaan SaferGlobe oli pitkään Suomen valtiolle nettomaksaja, sillä toimintamme kautta tulleesta kansainvälisestä rahoituksesta maksettiin Suomen valtiolle enemmän veroja kuin mitä SaferGlobe sai yleisrahoituksena.

Yleisrahoituksen merkitys toiminnan perustana on kuitenkin korvaamaton. Ilman yleisavustusta, emme pysty hakemaan projektirahoitusta varsinkaan isoissa kansainvälisissä konsortioissa, sillä rahoituksen hakeminen on haastavaa, aikaa vievää ja onnistumismahdollisuudet ovat heikot. Kansainvälisten konsortioiden kautta, tuemme ja olemme mukana kansainvälisessä kehityksessä. Näin esimerkiksi SaferGlobe on mukana rauhanteknologian, asevalvonnan ja rauhanturvaamisen tehokkuuden arvioinnin kehityksessä. Toiminnallemme on myös tärkeää, että pystymme toimimaan tietoturvallisesti ja luotettavasti poliittisesti näkyvällä toimialalla sekä toimimaan yhteistyössä viranomaisten kanssa.

SaferGlobe ry
Y-tunnus: 2373293-3
Siltasaarenkatu 4, 7. krs
00530 Helsinki
toimisto@saferglobe.fi www.saferglobe.fi
+358 (0)40 778 8523

Suomi rahoittaa kansainvälisesti toimintaa, josta se ei itse pysty hyötymään taloudellisesti tai osaamisensa kasvun kautta, sillä toimijat ovat liian heikkoja. Viereisessä SaferGloben talouskuvaajassa näkyy liikevaihtomme, yleisavustuksemme, sekä toimintamme ehdoton kipuraja (85000 €/vuosi). Kuvaajasta näkyy myös, miten hyvin SaferGlobe on saanut kansainvälistä rahoitusta. Kasvu on kuitenkin mahdollista vain, jos toiminnalle on järkevä perusta miltä kasvaa.

3) Kansainvälistä työtä tekevät järjestöt luovat osaamista ja urapolkuja suomalaisille sekä kasvattavat Suomen vaikuttavuutta kansainvälisesti

Suomalaisten määrä kansainvälisten toimijoiden virkahenkilöinä on rajussa laskussa. Esimerkiksi valtioneuvoston EU-selonteossa kiinnitetään huomiota Suomen vaikutusvallan ja läsnäolon heikentymiseen EU:ssa. Lisäksi Eurooppalaisen Suomen mukaan EPSO (European Personnel Selection Office) on jo asettanut Suomen "tarkkailuluokalle". Kovassa kansainvälisessä kilpailussa suomalaisten on vaikeaa menestyä ilman kansainvälistä kokemusta tai verkostoja. Kansainvälistä työtä tekevät järjestöt tukevat suomalaisten kansainvälisiä urapolkuja sekä työllistymistä samalla tukien kansainvälisen vaikuttavuuden kasvua. Vuonna 2021 SaferGlobe on mm. tarjonnut kaksi EU:n Non-Proliferation harjoittelua Suomessa lisäten suomalaisten mahdollisuuksia verkostoitua ja luoda kansainvälistä uraa haastavalla erityisalalla.

4) Hakijoiden määrä momentille on moninkertaistunut maailman kansainvälistyessä, mikä ei ole heijastunut momentin määrärahassa

Maailmamme kansainvälistyy, ja entistä useampi järjestötoimija tekee arvokasta kansainvälistä työtä. Momentilta hakevien järjestöjen määrä on kaksinkertaistunut, mutta momentin rahoitus ei ole kasvanut suhteessa tarpeeseen.

Kun myös rahoituksen saajien määrä on noussut, mutta momentin budjetti ei, usea toimija saa toimintaansa nähden aivan liian pientä valtionavustusta. Huolimatta kymmenestä toimivuodestaan ja laajasta vaikuttavuudestaan, SaferGlobe saa tältä momentilta 30 000 euroa. Koska järkevä ammattilainen toiminta alkaa n. 100 000 eurosta, on jokainen toimintavuosi saavutus. Hämmentävän tilanteesta tekee työmme korkeaprofiilisuus. Samaan aikaan, kun henkilöstömme on lomautusuhan alla (lomautukset 2019 ja 2021), edustamme Suomea tilaisuuksissa, joissa on puhujana Federica Mogherini, ja järjestämme tapahtumia, joissa puhuu esimerkiksi YK:n apulaispääsihteeri Fabrizio Hochschild Drummond.

5) Ilman järkevää rahoitusta kansainvälistä työtä tekeville järjestöille, toiminnan kasvattaminen, kehittäminen, innovaatio ja laadun takaaminen on mahdotonta

Ilman järkevää sekä vakaata perusrahoitusta toiminnan ammattimaisuus rapistuu. Tämä puolestaan näkyy järjestöjen hallinnon, työn laadun, kansainvälisiin mahdollisuuksiin tarttumisen sekä vapaaehtoisten koordinoinnin heikentymisenä. Maailman muuttuessa on myös tärkeää, että järjestötoimijat voivat tukea uudenlaisten toimintatapojen kehitystä sekä innovaatiota niin, että voimme parhaalla mahdollisella tavalla varautua kompleksiseen tulevaisuuteemme. SaferGloben kaltaisille asiantuntijajärjestöille, jotka pyrkivät luomaan suomalaista osaamista sekä tukemaan suomalaisten työllistymistä Suomessa, ei vapaaehtoistoiminnan pohjalta toimiminen ole kannattavaa tai edes mahdollista. Riittävä yleisavustus on toimintamme välttämätön perusta.